

BEYOĞLU SENİN MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİ FORUMU

ÇALIŞMANIN AMACI VE KONUSU

İBB İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı Şehir Planlama Müdürlüğü tarafından yürütülen Beyoğlu Strateji Planı çalışmaları kapsamında İBB Şehir Planlama Müdürlüğü Katılım Koordinatörlüğü, Beyoğlu Senin İletişim Ofisi ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi öğrencilerini bir araya getiren bir öğrenci forumu düzenlenmiş, bir yandan öğrencilere çalışmalara yönelik bilgiler aktarılırken diğer yandan öğrencilerin Beyoğlu'na yönelik aidiyet duyguları sorgulanmıştır. Forum kapsamında öğrencilerin Beyoğlu'nu neden kullanmadığı tartışılmış ve Beyoğlu'na yönelik aidiyet duygusunu geliştirmek üzere çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

TOPLANTI TARİHİ VE YERİ

20.04.2022 17.00 / Zemin İstanbul

KATILIMCILAR:

İBB Şehir Planlama Müdürlüğü Katılım Koordinatörlüğü: Bengi ÇAKMAK, Fatma Gözde KÖSEOĞLU

Beyoğlu Senin İletişim Ofisi Yetkilisi: Gizem Nur KILIÇARSLAN

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Öğrencileri

İBB Şehir Planlama Müdürlüğü Katılım Koordinatörlüğü: Bengi ÇAKMAK

Beyoğlu Senin Strateji Belgesinin katılımcı yaklaşımından bahsedilmiş olup söz konusu planın amacı ve hedefleri öğrencilere aktarılmıştır.

Çalışma kapsamında 6 ana tema ortaya koyulmuştur. Bu süreçte öncelikle sivil toplum örgütleri ve mahalle sakinleri ile görüşmeler yapılmış, ardından fiziksel analiz ve sentez çalışmaları çerçevesinde temalar oluşturulmuştur. Söz konusu temalar aşağıda sıralanmaktadır:

- 1- Hatırlayan Beyoğlu: Temanın hedefinde; Beyoğlu'nu özgün kılan geçmişin izlerini takip etmek, ihtiyaçlara cevap vermeyen planlar/uygulamalar, bütüncül olmaktan uzak parçacıl çözüm arayışları ve büyük ölçekli projeler nedeniyle tahrip olma tehdidi altında olan bu alanları koruyarak geçmiş izlerin ve tarihsel süreçte kazanılmış değerlerin kaybolmasını önlemek yer almaktadır.
- 2- Üretken Beyoğlu: Temanın hedefi; Beyoğlu'nda bulunan ticaret ve üretim mekânlarının ihtiyaçlarını saptamak, süreç içinde söz konusu ekonomik faaliyetlerde meydana gelen değişimleri gözlemlemek ve Beyoğlu'nun üretken niteliğini sürekli kılmaya yönelik çözümler üretmektir.
- 3- Yaratıcı Beyoğlu: Tema; Beyoğlu'nda son yıllarda kültür ve sanat ortamının canlılığını yitirmesi, sanatsal üretimin yanı sıra sergi salonları ve performans alanlarının kapanması ya da başka bölgelere yönelmesi sürecini sorgularken, Beyoğlu'nun kültür sanat aktiviteleri açısından taşıdığı önemi yitirmemesi ve canlılığını koruyabilmesi için çözüm önerileri aramayı hedeflemektedir.
- 4- Yaşanabilir Beyoğlu: Temanın hedefinde daha sağlıklı ve yaşam kalitesi yüksek bir kentsel çevre yaratmak ile bu fiziksel çevrenin sürdürülebilirliğini sağlamak yer almaktadır.

- 5- Dayanıklı Beyoğlu: Temanın hedefi; afet ve risklere hazır bir Beyoğlu aratmanın yanı sıra iklim krizi ve ekolojik tehditlere karşı bölgenin dayanıklılığını arttıran çözüm önerileri sunmaktır.
- 6- Adil Beyoğlu: Tüm diğer temaları kapsayan bir nitelik taşıyan bu tema, başta dezavantajlı gruplar olmak üzere herkes için kentsel hizmetlere erişimde eşitliğin ve sosyal adaletin sağlanmasını hedeflemektedir.

Öte yandan “Beyoğlu Senin” web sayfası tanıtılmış, çalışma kapsamında yapılan etkinliklerden ve web sayfasında yer alan mekânsal işaretleme uygulamasından bahsedilmiştir. Son olarak strateji belgesi için hazırlanan analizler, mahalle künyeleri, yürüyüşler, sergiler ve benzeri çalışmalar web sayfası üzerinden katılımcılara aktarılmıştır.

Bahsi geçen çalışmaların ve projenin sunumunun ardından Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi öğrencilerinin moderatörlüğünde gerçekleşen foruma geçilmiştir.

Ana Başlıklar ve Tartışma Konuları

- **Neden öğrenciler Beyoğlu’nu kullanmayı tercih etmemektedir ve bölgenin sorunları nelerdir?**
 - Turist profilinde meydana gelen değişiminin yarattığı mekânsal niteliksizleşme.
 - Topoğrafya sorunu.
 - Yeterli erişilebilirliğin olmayışı.
 - Bölgede çok fazla turist olması ve bu yoğunluğun yarattığı güvensizlik hissi.
 - Bölgede ve özellikle de İstiklal Caddesi’ndeki mekanların gerek ekonomik gerekse konsept olarak öğrencilere hitap etmiyor olması.
 - Söz konusu mekânların hedef kitesinin turistler oluşu.
 - Sadece tarihi geziler için bölge tercih edilmesi ancak öğrencilere yönelik çoğu etkinliğin bölgede yer seçmemesi.
 - Bölgede kamusal alanlardan ziyade ticari alanların oluşu. Tarihi alanların alışveriş merkezine dönüşmesi.
 - Yeşil alanların yetersizliği.
 - Perşembe pazarında yer alan yapıların harap durumda oluşu.
 - Okmeydanı’ndaki kentsel dönüşümün çevrede yarattığı kargaşa.
 - Haliç kıyısındaki fiziksel sorunlar.
 - Beyoğlu’nun sermayenin odağı haline gelmiş olması.
 - Randevu ile hizmet veren Hope Alkazar’ın geçirimsiz bir mekana dönüşmüş olması.
 - Zemin katta ticari fonksiyonların, üst katlarda ise köhnemiş yapıların bulunmasının sebep olduğu yüksek güvenlik sorunu.
 - Kıyı kullanımı sürekliliğinin bulunmaması, Beşiktaş-Karaköy istikametinde yürümek ve bisiklete binmenin zor olması sebebiyle kıyının öğrenciler tarafından vakit geçirmek için tercih edilmemesi.
 - İnsan ölçeğinde olmayan yapıların varlığı.
 - Kıyıda sürekli devam eden inşaat faaliyetleri ve bunları çevreleyen yüksek duvarların yarattığı olumsuz duygu. (Oysa Ortaköy’ e uzanan yolda da kıyı görünmüyor olmasına rağmen yolun yapısı ve ağaçlar kamusal hissi vermektedir.)
 - İstiklal Caddesinin açık bir AVM ‘ye dönüşmüş olması ve yerel üretimin kaybolması. El işlemesi çantalar ve takılar yapan, yerel ve ekolojik açıdan doğaya uyumlu malzemeler ile üretim yapan mekanların yerini tatlıcılar, kebabçılar benzeri zincir restoran ve dükkânların almış olması.

- Bisiklet sürmek için uygun bisiklet yolları bulunmaması.
- Özellikle Karaköy’de yayalar için güvenlik hissi yaratmayan, sorunlu alanlar bulunması. (Alt geçitler, bir anda elektrikçilerin bulunduğu alana çıkmak, güvensiz yollar vs.)
- Geceleri Karaköy’den vapura binerken yaşanan güvenlik sıkıntıları ve Karaköy’den Galata’ya erişimin güvensiz oluşu.
- Ulaşımın çok büyük bir sorun teşkil etmesi ve otopark eksikliği bulunması.
- Alanda kullanıcı profiline farklılaşmış ve çeşitlenmiş olması. Fransız Kültür Merkezi’nde alınan güvenlik önlemlerinin kullanıcıyı değersiz hissettirmesi.
- Dijitalleşme ile birlikte sosyal medya kullanımlarının mekân kullanımlarını da etkiliyor oluşu.
- Mekânların kapasitesinin çok düşük oluşu da bölgenin tercih edilmeme sebeplerinden olmaktadır.
- Alanda, öğrenci çalışma mekânlarının olmaması/az olması.
- Alanın, “belleğini yitirme” ve “hafıza problemleri” ile karşı karşıya oluşu.

Öneriler ve Olumlu Yönler

- Şu anki İstiklal Caddesi’ni öğrenciler kullanamamakta olsa da ara sokaklarda öğrencilere yönelik mekanlar yaratılabilir.
- Turistin bölge ile teması ticari fonksiyonlar aracılığı yerine kamusal alanlar aracılığı ile sağlanırsa yerel kullanıcı da buraya yönelebilecektir.
- İBB tarafından hazırlanmış olan sosyal kırılma haritası Beyoğlu için de hazırlanmalıdır.
- Raylı sistem önerileri geliştirilebilir, ulaşım sisteminin kıyı bandı ile entegrasyonu sağlanabilir.
- Kullanıcı profillerine yönelik analizler yapılarak, hangi profil türlerinin hangi mekanlara erişebildiği soruları yanıtlanmalıdır.
- Öğrencilerin çalışabileceği alanların yaygınlaştırılmasıyla öğrencilerin aidiyet hissi de artırılabilir.
- Yapılaşma ve şehirleşmenin siyaset üstü düşünülmesi gerekmektedir.
- Galata ve çevresinde “Dünya Mirası” olmaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır.
- Halen aidiyet hissettiren nadir mekanların oluşu.
- Dayanıklılığa yönelik olarak yerel üretim desteklenmelidir.
- Okmeydanı rehabilite edilmelidir.
- Beyoğlu’na yönelik bir kültür envanteri oluşturulmalıdır.

• Öğrenciler neden Gezi Parkı gibi kamusal alanları kullanmamaktadır?

- Kentsel politikaların yetersiz oluşu.
- Güvenlik kaynaklı sebepler nedeniyle parkın kullanılmayışı

• Öğrenciler Beyoğlu’nda bulunan kültür/sanat alanlarını kullanıyor mu ve bu alanların görünürlüğü ne durumdadır?

- Beyoğlu Sineması’nın görünürlüğünün yetersiz oluşu.
- İstiklal Caddesi’ndeki dükkânların tabelaları çok fazla olduğu için kültür/sanat mekânlarının görünürlük ve okunabilirlik açısından olumsuz etkileniyor oluşu.

Öneriler ve Olumlu Yönler

- Kültür/sanat etkinliklerinin etkinliği arttırılmalı, söz konusu etkinlikler üniversitelerde duyurulmalı ve "koltuk senin" benzeri etkinlikler yaygınlaştırılmalıdır.
- Atlas ve Beyoğlu Sinemasının erişilebilirliğinin, alanda bulunan diğer kültür/sanat mekânlarına göre daha yüksek oluşu.
- Beyoğlu Sineması benzeri mekanların görünür olmamasının avantajları da bulunmaktadır. Böylece kültür/sanat etkinliklerine ilgi duymayan, belli bir farkındalığa erişmemiş kitle bu mekanı kullanmamaktadır.

• **Beyoğlu'nun mekânsal kullanımını pandemi mi etkilemiştir yoksa ekonomik koşulların olumsuzluğu mu etkilemiştir?**

- Pandemi sonrasında İstanbul'un ticaret odaklı bir kent haline dönüşmüş olması.
- Pandemi ve ekonomik faktörlerin birbiri ile etkileşim halinde mekânsal kullanımı etkiliyor oluşu.

• **Galataport benzeri büyük projelerin Beyoğlu'na nasıl bir etkisi olmuştur?**

- Kiraların çok yüksek oranda artmış oluşu.
- Galataport'a gemi geldiğinde alanın tamamen kapanıyor oluşu ve kıyıda olunmasına rağmen kıyının görülememesinin yarattığı kamusal sorun.
- Galataport'un trafik yoğunluğu yaratmış olması.
- Projelerin soylulaştırmayı tetikliyor oluşu.
- Politik kararlar çerçevesinde turistlerin tercihlerinin şekillenmesi ve turistlerin bölgeye Beyoğlu'nun tarihi ya da kültürel yapısı yerine alışveriş amaçlı geliyor oluşu.
- Büyük projelerin hayata geçirilmesinde iklim krizlerine yönelik analizler yapılmıyor oluşu.
- Dolgu alanlarının oluşu.

Öneriler

- Bu alanlar hangi parametreler ile yapılmış tespit edilmeli; sosyal kırılma, iklimsel kırılma analizleri yapılmalıdır.

Sonuç olarak öğrencilerin Beyoğlu'nu tercih etmemesinin ana sebepleri; kıyıya erişememe, suyla temasın sağlanamıyor oluşu, yerel kullanıcıya yönelik mekânların olmayışı, güvenlik sorunu, kamusal alan eksikliği olarak ortaya çıkmış olup ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri tartışılarak forum sonlandırılmıştır. Son aşamada ise, foruma katılan öğrencilere katılım sertifikaları verilmiştir.